

HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/21-03/115

URBROJ: 6521-29-21 -

Zagreb, 8. prosinca 2021.

D.E.U. br. 21/012

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE

g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz COM (2021) 561, D.E.U. br. 21/012

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 26. sjednici održanoj 8. prosinca 2021. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz COM (2021) 561, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 24. studenoga 2021. godine.

Stajalište RH Hrvatske o ovom Prijedlogu uredbe usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/21-07/431, URBROJ: 50301-21/22-21-5 na sjednici održanoj 15. studenoga 2021. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te istaknuo da je opći cilj prijedloga osigurati jednake uvjete na zrakoplovnom tržištu EU-a i smanjiti emisije CO₂ postupnim povećanjem udjela održivih zrakoplovnih goriva u zračnim lukama EU-a, a sve u cilju ubrzavanja dekarbonizacije zrakoplovstva i dosizanja klimatskih ciljeva za 2030. i 2050. godinu. Naime, od 2020. zračni prijevoz je jedan od sektora koji su najteže pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19. S obzirom na to da se nazire mogući kraj pandemije, očekuje se da će zračni promet u narednim godinama postupno nastaviti i vratiti na razine prije krize. S druge strane emisije iz tog sektora povećavaju se od 1990. godine te bi se nakon prevladavanja pandemije trend povećanja emisija mogao vratiti. Stoga se prijedlogom želi osigurati postupni prestanak uporabe fosilnog mlaznog goriva i uspostaviti konkurentno tržište održivih zrakoplovnih goriva.

RH podržava ciljeve paketa zakonodavnih prijedloga „Spremni za 55“, ali ističe kako će za njegovu provedbu biti potrebna sustavna preobrazba cjelokupnog gospodarstva te značajno povećanje plovila i vozila s nultim i niskim emisijama kao i preobrazba ključne infrastrukture. Vezano uz ovaj Prijedlog uredbe RH smatra da je uredba prikladan pravni instrument koji će osigurati usklađenu provedbu na području EU-a. Imajući u vidu da je proizvodnja održivih alternativnih goriva još uvijek na niskoj razini, što prati i niska razina potražnje, prisutnosti i korištenja takvih goriva u zrakoplovima, obveze koje proizlaze iz ove uredbe mogle bi prouzročiti dodatne izazove u postizanju cilja kojim se žele osigurati jednaki uvjeti za održivi zračni prijevoz. RH ima proizvodnju avionskog goriva iz fosilnih izvora, ali još uvijek nema uspostavljenu proizvodnju alternativnih goriva, mahom zbog visoke cijene tehnologije koja ova goriva čini apsolutno nekonkurentnima na tržištu. Kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. RH planira poticanje proizvodnje biogoriva druge generacije za cestovni prijevoz (Biorafinerija – tvornica bioetanola), ali ne i proizvodnje naprednih avionskih goriva čija tehnologija još uvijek nije dovoljno isplativa. Naime, nužno je osigurati pravovremenu dostupnost takvih goriva pod jednakim uvjetima svim prijevoznicima na koje će se ova uredba primjenjivati. No obveza se ne smije prelićiti na opskrbljivače, posebice dok tehnologija proizvodnje alternativnih avionskih goriva ne postane isplativa. Također, nužno je osigurati i da ovo ne stavlja prijevoznike iz EU-a u nepovoljniji položaj u odnosu na prijevoznike iz trećih država, pogotovo imajući u vidu posljedice i povijesnu

krizu koju je pandemija bolesti COVID-19 prouzročila u sektoru civilnog zrakoplovstva. Ovo je posebno važno kad se uzme u obzir da provedba ove Uredbe predviđa i jačanje određenih europskih/EU inicijativa pri Organizaciji međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) te dosadašnji značajan otpor određenih grupacija trećih država europskim/EU inicijativama po pitanju zaštite okoliša.

Uz konkretne primjedbe po člancima Uredbe, RH je kao sporna/otvorena pitanja istaknula sljedeća: kako će dobavljač takvih goriva osigurati njihovu ekonomsku isplativost i kako će se to odraziti na troškove prijevoznika; kako i kada će se osigurati dovoljne količine sintetskog goriva za potrošnju u zračnom prometu; kojim propisom se definira kvaliteta sintetičkih goriva za primjenu u zračnom prometu (do sad smo imali standarde JIG-1 i JIG2 za fosilna goriva; kakve su posljedice na zapaljivost sintetičkih goriva i slijedom toga kako pripremati spasilačko-vatrogasnu službu? RH ističe da je, vezano za zaštitu tržišne pozicije prijevoznika iz EU-a u odnosu na prijevoznike iz trećih država te imajući u vidu tijek postupka u odnosu na inicijative vezane za zaštitu okoliša unutar ICAO-a, važno osigurati da s planiranom primjenom ove uredbe prijevoznike iz EU-a, a i ostatak industrije ne dovede u nepovoljan položaj te u skladu s time moguće revidirati predložene datume početka primjene.

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, bez rasprave, jednoglasno (7 glasova „za“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz COM (2021)

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić

